

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Jenský plán v 21. století

Autorka: Barbora Rojková

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru o rozsahu 96 stran textu a 43 stran příloh (požadavek na rozsah práce je splněn) je věnována jedné ze základních reformních pedagogických koncepcí – Jenskému plánu. Téma je vhodně zvolené, tato koncepce zůstává v našem vzdělávacím systému poněkud opomíjena a její zkoumání přináší řadu zajímavých a využitelných poznatků. Volbu tématu vysvětlila autorka v úvodu zájmem o alternativní pedagogické koncepce a také využitím zkušeností ze zahraničního studijního pobytu, kdy měla možnost se s touto koncepcí podrobně seznámit.

Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. Cílem teoretické části bylo podrobněji a v širších souvislostech rozvoje alternativních pedagogických koncepcí charakterizovat znaky jenského plánu. Nejprve je věnována pozornost alternativnímu školství obecně, následuje část věnovaná zakladateli jenského plánu Peteru Petersenovi (kap. 3). Ke zpracování této i dalších částí diplomové práce byla použita řada zdrojů. Celkový seznam obsahuje dostatečný počet 40 položek včetně zdrojů z internetu, některé zdroje jsou cizojazyčné. Výběr použitých zdrojů byl vhodně proveden. Citace v textu odpovídají stanoveným požadavkům, autorka prokázala schopnost se zdroji pracovat.

V kapitole 4 se diplomantka zevrubně zabývá jenským plánem. Popisuje jeho východiska a šíření v Německu a Nizozemsku, zmíněna je zde i situace u nás. Základní znaky jenského plánu z pohledu několika autorů jsou uvedeny v podkapitole 4.3. Následuje popis organizace školního života a vyučování s charakteristickými znaky této koncepce (týdenní plán, volná práce, základní principy, základní formy vzdělávání aj.). Teoretická část je zakončena kapitolou 5 - stručnou charakteristikou českého a nizozemského základního vzdělávání a shrnutím.

V empirické části diplomové práce jsou nejprve uvedeny cíle výzkumu (hlavní a dílčí). Podrobně jsou popisovány teoretické otázky použitých výzkumných metod (str. 47 až 53), což podle mého názoru přesahuje rámec zadání a pouze zvyšuje rozsah práce. V kapitolách 7.5 a 7.6 jsou případové studie dvou škol pracujících podle jenského plánu (v Nizozemsku a v ČR). Je zde soustředěna řada zajímavých poznatků z pozorování, rozhovorů a analýzy dokumentů (také viz příloha). Zobecnění poznatků přináší kapitola 7.7 a následující shrnutí a diskuse. Pokud však byly stanoveny cíle výzkumu (str. 46), měly na ně být uvedeny explicitní odpovědi.

Při celkovém hodnocení diplomové práce je třeba ocenit zpracování teoretické části, která je dobrým východiskem pro následnou část empirickou. Případové studie přinášejí řadu zajímavých poznatků o realizaci principů jenského plánu v konkrétních podmínkách škol. Zejména uvedení poznatků ze školy v Nizozemsku přispívá k celkovému pozitivnímu hodnocení práce. Cíl diplomové práce - přispět k charakteristice jenského plánu v 21. století, byl splněn.

K formální stránce mám pouze připomínku ke zvolení jiného typu písma v obsahu a dále k několika „překlepům“ - např. s. 15: Kapser - Kasper, s. 19: spolu - spolku, s. 22: Buberny - Bubera, s. 25: Flensburk - Flensburg aj.

Otázky k obhajobě:

1. Jakým způsobem byly pořizovány nahrávky rozhovorů?
2. Jaké jsou možnosti pro podporu rozšíření jenského plánu v našem školství?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti a doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 22 . 4. 2019

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.